

Dosarul nr. 2ra-477/19

Prima instanță: Judecătoria Soroca sediul Central (jud. V. Belous)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Albu, E. Bejenaru, A. Toderaș)

ÎNCHEIERE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Eugenia Rotari, reprezentată de avocatul Nicolai Cornieț

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii Comerciale „Moldova - Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Nicolae Rotari și Eugeniei Rotari cu privire la executarea dreptului de ipotecă și încasarea cheltuielilor de judecată și la

cererea reconvențională a Eugeniei Rotari împotriva Băncii Comerciale „Moldova - Agroindbank” Societate pe Acțiuni și Nicolae Rotari cu privire la anularea contractului de ipotecă și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Eugenia Rotari și menținută hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Soroca sediul Central

constată:

La 26 octombrie 2017, BC „Moldova - Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Rotari și Eugeniei Rotari, intervenient accesoriu SC „Demeder - Com” SRL cu privire la executarea dreptului de ipotecă și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că potrivit contractului de credit nr. S140090 din 19 martie 2014, în redacția acordului adițional nr. 1 din 20 august 2014, SC „Demeder - Com” SRL a primit de la BC „Moldova - Agroindbank” SA, filiala Florești, un credit pe termen scurt în sumă de 6000000 de lei cu termenul final de rambursare 15 decembrie 2014.

Pentru asigurarea rambursării creditului primit de către SC” Demeder - Com” SRL și achitării dobânzii calculate pentru utilizarea lui, Nicolae Rotari a ipotecat băncii, conform contractului de ipotecă nr. S140090/2 din 19 martie 2014

bunuri imobile evaluate de părți la prețul de 203211 de lei, care au fost dobândite de către Nicolae Rotari și Eugenia Rotari în timpul căsătoriei și constituie proprietate comună în devălmășie a soților.

Prin hotărârea nr. 2i-307/2016 din 15 martie 2016 a Curții de Apel Bălți, a fost intentată procedura de insolabilitate față de SC „Demeder - Com” SRL.

A precizat că SC „Demeder - Com” SRL nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea creditului și achitarea dobânzii calculate pentru utilizarea lui, încălcând, astfel, prevederile art. 1.6 din contractului de credit menționat și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor (art. 572 Cod civil).

Având în vedere prevederile art. 3.1 din contractul de ipotecă menționat, art. 30, 31 din Legea cu privire la ipotecă nr. 142-XVI din 26 iunie 2008 și art. 488 Cod civil, la 28 ianuarie 2015, banca a notificat garantul ipotecar și debitorul creanței garantate despre intenția sa de executare a dreptului de ipotecă și a înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Florești, filiala ÎS „Cadastru” preavizul respectiv.

În termenul stabilit de bancă în preaviz, SC „Demeder - Com” SRL nu a achitat datoria, iar garantul ipotecar nu a transmis benevol băncii în posesiune bunurile ipotecate pentru a fi vândute.

Astfel, la 14 septembrie 2017, datoria SC „Demeder - Com” SRL față de bancă constituia suma de 6597421,58 de lei, compusă din creditul restant - 5700994,60 de lei, dobânda neachitată - 839100,58 de lei și cheltuieli debitoriale - 57326,37 lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 483, 487, 490, 572 Cod civil, art. 31, 33 alin. (1) din Legea cu privire la ipotecă, art. 3 punctul 1) lit. e¹ din Legea taxei de stat, art. 33¹, 40, 166 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, transmiterea în posesia BC „Moldova - Agroindbank” SA, pentru a fi vândute, a bunurilor imobile ipotecate de Nicolae Rotari și anume, a terenului agricol cu suprafața de 7,4267 ha situat în extravilanul sat. XXXXX r-nul XXXXX, înregistrat în Registrul bunurilor imobile la Oficiul Cadastral Teritorial Florești, filiala ÎS „Cadastru” cu numărul cadastral XXXXX, a terenului agricol cu suprafața de 17,3254 ha situat în extravilanul sat. XXXXX r-nul XXXXX, înregistrat în Registrul bunurilor imobile la Oficiul Cadastral Teritorial Florești, filiala ÎS „Cadastru” cu numărul cadastral XXXXX și a terenului agricol cu suprafața de 0,9304 ha situat în extravilanul sat. XXXXX r-nul XXXXX, înregistrat în Registrul bunurilor imobile la Oficiul Cadastral Teritorial Florești, filiala ÎS „Cadastru” cu numărul cadastral XXXXX, precum și încasarea de la Nicolae Rotari în beneficiul BC „Moldova - Agroindbank” SA a cheltuielilor de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 1016,06 de lei.

La 16 martie 2018, Eugenia Rotari a depus cerere reconvențională împotriva BC „Moldova - Agroindbank” SA și Nicolae Rotari cu privire la anularea contractului de ipotecă și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că drept temei la înaintarea pretențiilor de către BC „Moldova - Agroindbank” SA, ultima a făcut trimitere și a

anexat la acțiune contractul de ipotecă nr. S140090/2 din 19 martie 2014, încheiat între BC „Moldova - Agroindbank” SA în calitate de creditor ipotecar și Nicolae Rotari în calitate de debitor ipotecar întru asigurarea rambursării creditului primit de SC „Demeder - Com” SRL, potrivit căruia au fost ipotecate trei loturi de teren amplasate în sat. XXXXX r-nul XXXXX, ce aparțin cu drept de proprietate în devălmășie a ei și a lui Nicolae Rotari.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la ipotecă nr. 142-XVI din 26 iunie 2008 și art. 369 Cod civil, la ipotecarea bunurilor imobile menționate, având în vedere că este proprietate comună a soților, era necesar în mod obligatoriu acordul ei expres în formă scrisă în calitate de coproprietar al bunurilor.

La caz, având în vedere că nu există consimțământul ei ca proprietar de a transmite în gaj bunurile comune, instanța de judecată urmează să examineze chestiunea despre constatarea nulității contractului de ipotecă și anume, în baza faptului că la gajarea cotelor coproprietarii nu și-au manifestat consimțământul, în temeiul art. 198 alin. (3), 199, 220, 369, 371 Cod civil.

Cu referire la prevederile art. 220 alin. (1) Cod civil, a remarcat că contractul de ipotecă menționat este lovit de nulitate absolută ca fiind act ce contravine normelor imperative.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 166-167, 172, 86 alin. (4), 94, 96 CPC, art. 198 alin. (3), 199, 220, 369, 371 Cod civil, art. 10 din Legea cu privire la ipotecă nr. 142-XVI din 26 iunie 2008.

A solicitat admiterea cererii reconvenționale, declararea nulității contractului de ipotecă nr. S140090/2 din 19 martie 2014, încheiat între BC „Moldova - Agroindbank” SA în calitate de creditor ipotecar și Nicolae Rotari în calitate de debitor ipotecar întru asigurarea rambursării creditului primit de SC „Demeder - Com” SRL, precum și încasarea din contul BC „Moldova - Agroindbank” SA în beneficiul ei a taxei de stat în sumă de 100 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Soroca sediul Central, a fost admisă integral acțiunea înaintată de BC „Moldova - Agroindbank” SA.

Au fost transmise în posesia BC „Moldova - Agroindbank” SA, în scopul comercializării silite și stingerii datoriei acumulate în baza contractului de credit nr. S140090 din 19 martie 2014 și a contractului de ipotecă nr. S140090/2 din 19 martie 2014, bunurile imobile ipotecate de către Nicolae Rotari, după cum urmează:

- terenul agricol cu suprafața de 7,4267 ha situat în extravilanul sat. XXXXX r-nul XXXXX, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu numărul cadastral XXXXX,
- terenul agricol cu suprafața de 17,3254 ha situat în extravilanul sat. XXXXX r-nul XXXXX, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu numărul cadastral XXXXX,

- terenul agricol cu suprafața de 0,9304 ha situat în extravilanul sat. XXXXX r-nul XXXXX, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu numărul cadastral XXXXX.

Au fost încasate în mod solidar de la Nicolae Rotari și Eugenia Rotari în beneficiul BC „Moldova - Agroindbank” SA cheltuielile judiciare pentru achitarea taxei de stat în sumă de 1016,06 de lei.

A fost respinsă cererea reconvențională înaintată de Eugenia Rotari ca fiind neîntemeiată.

Au fost încasate în mod solidar de la Nicolae Rotari și Eugenia Rotari la bugetul Judecătoreiei Soroca cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea și chemarea părților în judecată, în sumă de 129,58 de lei.

Prin decizia din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Eugenia Rotari și menținută hotărârea primei instanțe.

La 21 ianuarie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Eugenia Rotari, reprezentată de avocatul Nicolai Cornieț a declarat recurs împotriva deciziei din 13 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel, considerându-le neîntemeiate și pasibile de casare, cu trimiterea cauzei la rejudecare, deoarece a fost admisă o eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au statuat precum că acordul ei ca soție și coproprietar devălmaș la ipotecarea loturilor de teren se dovedește prin cererea din 19 martie 2014 autentificată notarial, au confundat forma actului și au considerat suficientă cererea precum că permite ipotecarea cu însași contractul de ipotecă.

Totodată, eronată este concluzia instanței de apel precum că nulitatea invocată este una relativă și nu absolută, deoarece contractul de ipotecă este lovit de nulitate absolută ca fiind act ce contravine normelor imperative.

Reieșind din faptul că nu există consimțământul ei ca proprietar de a transmite în gaj bunurile comune, instanța de judecată urmează să examineze chestiunea despre constatarea nulității contractului de ipotecă și anume, în baza faptului că la gajarea cotelor coproprietarii nu și-au manifestat consimțământul, în temeiul art. 198 alin. (3), 199, 220, 369, 371 Cod civil.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la ipotecă nr. 142-XVI din 26 iunie 2008 și art. 369 Cod civil, la ipotecarea bunurilor imobile menționate, având în vedere că este proprietate comună a soților, era necesar în mod obligatoriu acordul ei expres în formă scrisă în calitate de coproprietar al bunurilor.

La 1 martie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, BC „Moldova - Agroindbank” SA a depus referință la recursul declarat de Eugenia Rotari,

reprezentată de avocatul Nicolai Cornieț, solicitând respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 19 decembrie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 208 vol. I), fiind recepționată de către recurentă la 26 decembrie 2018, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 212 vol. I).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 ianuarie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Eugenia Rotari, reprezentată de avocatul Nicolai Cornieț nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Eugenia Rotari, reprezentată de avocatul Nicolai Cornieț, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Eugenia Rotari, reprezentată de avocatul Nicolai Cornieț ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Eugenia Rotari, reprezentată de avocatul Nicolai Cornieț se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu